

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу

«Особливості розвитку усного зв'язного мовлення молодших школярів із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеню»

магістранта спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

Матюха Катерина Євгенівна

Магістерська робота присвячена одній із актуальних проблем спеціальної освіти щодо розвитку усного зв'язного мовлення учнів молодших класів із порушеннями інтелектуального розвитку. У ній чітко витримана і представлена її основна структура: актуальність, мета і завдання дослідження, об'єкт і предмет роботи, теоретичне та практичне значення, апробацію результатів роботи, три розділи з висновками до них, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської роботи визначено теоретичні підходи до вивчення проблеми розвитку усного зв'язного мовлення та методичні аспекти його формування у дітей молодшого шкільного віку. Магістранткою встановлено, що мовленнєвий розвиток дитини є досить широким поняттям, яке охоплює рівень сформованості звуковимови, його відповідності загальноприйнятим орфоепічним нормам української мови, обсяг словникового запасу і граматичну організацію мовлення. Усне зв'язне мовлення у сучасній психолого-педагогічній науці розглядається як мовленнєва діяльність мовця, спрямована на співрозмовника для досягнення кінцевої комунікативної мети, тобто як соціалізоване мовлення. Воно розглядається як складне системно-інтегративне поняття, яке виявляє здатність особистості сприймати та породжувати мовленнєві висловлювання відповідно до спеціальної ситуації спілкування і має творчий характер.

Другий розділ дослідження присвячений аналізу критеріїв та рівнів сформованості усного зв'язного мовлення у дітей із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня молодшого шкільного віку. Встановлено залежність рівня сформованості усного зв'язного мовлення від недорозвитку словесно-логічного мислення, що призводить до парціональних порушень його розвитку, зокрема, у його лексико-граматичних ланках, класифікуючій та узагальнюючій функції. З'ясовано, що серед особливостей мовлення дітей означеної категорії провідними виступають: порушення мовленнєвого розвитку; незрілість знаково-символічної діяльності; незрілість емоційно-вольової та морально-етичної сфери; несформованість потреби у спілкуванні та сфери образів – уявлень. У корекційно-розвивальній роботі у спеціальному закладі загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня основна увага приділяється:

формуванню монологічного мовлення; навчання дітей складання речень і навчання розповідям різного виду.

За автором, із метою дослідження розвитку усного зв'язного мовлення дітям було запропоновано 9 різних тестів (класифікація, виключення зайвого, складання розповіді за серією сюжетних картинок, нісенітниця, загадки, пори року, чого бракує, аналітичні завдання, переказ тексту «Каченята»).

У третьому розділі магістерського дослідження розроблено, апробовано та експериментально перевірено методику розвитку усного зв'язного мовлення у дітей молодшого шкільного віку із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня. Розвиток усного зв'язного мовлення відбувався через роботу над словом, роботу над словосполученням і реченням, роботу над зв'язним висловлюванням.

Автор експериментально доводить ефективність представленого дослідження. Результати формувального етапу дослідження дозволяють стверджувати, що розроблена методика розвитку усного зв'язного мовлення у дітей молодшого шкільного віку із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня має позитивні результати і може бути використана у роботі з даною категорією дітей.

Магістерська робота відповідає всім вимогам, що висуваються до робіт цього типу і може бути високо оцінена за умови успішного захисту.

Рецензент –

завідувач кафедри спеціальної

та інклюзивної освіти

СумДПУ імені А. С. Макаренка

доктор педагогічних наук, професор

Т. М. Дегтяренко